
Выводы. Разрыв ПЭС может развиваться как спонтанно, так и на фоне проводимой терапии. Форма разрыва зависит от механизма его развития и от этиологии патологического процесса. С целью диагностики разрыва, а также определения микроразрывов в ПЭС как предиктора разрыва, рекомендуется выполнение не только ОКТ, но и аутофлуоресценции. Тенденция к снижению риска формирования пролиферативной ткани в области разрыва ПЭС на фоне терапии ингибиторами VEGF указывает на положительное влияние антиангиогенного лечения, однако требует дальнейших исследований.

Pigment epithelium tears: diagnosis and therapy

Malinouskaya I., Zaborovski I., Varshanidze M.

Belarusian Medical Academy of Postgraduate Education, Department of Ophthalmology; 10th City Clinical Hospital (Minsk, Belarus)

Summary: In this study the characteristics and risk factors in patients with retinal pigment epithelium (RPE) tears were studied. The need for OCT and fundus autofluorescence was established to clarify the diagnosis and exclude risk factors. The data showed a tendency to decrease the risk of proliferative tissue growing in the area of RPE tear due to therapy with VEGF inhibitors, which indicates a positive effect of antiangiogenic treatment, however, requires further research.

Аналіз надання офтальмохірургічної допомоги населенню України за 2018-2020 роки

Мирненко В.В., Березовська К.О., Іванчукова Г.В., Аніщенко Ю.О., Волкова Ю.С.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Актуальність. Зір – фізіологічна функція сенсорної системи, за допомогою якої людина отримує 80-90% інформації про навколишній світ. Ця інформація необхідна для повноцінного існування та орієнтування людини, а також для естетичного сприйняття світу.

За даними ВООЗ, у 2019 році вже близько 285 мільйонів людей у світі страждають від порушень зору, з них 39 мільйонів – уражені сліпотою. Щороку кількість сліпих у світі зростає. На 1 мільйон осіб кожні 5 секунд втрачає зір одна доросла людина, кожну хвилину – одна дитина. Щонайменше у 1 млрд з них, тобто майже у половини, порушення зору можна було запобігти або ще можна скорегувати.

Мета. Провести аналіз показників хірургічної активності на органах зору в стаціонарах закладів МОЗ України за період 2018-2020 рр.

Матеріал і методи. У роботі використані статистичні матеріали Центра медичної статистики МОЗ України щодо хірургічної активності на органах зору в стаціонарах закладів МОЗ України.

Результати. Аналізуючи дані, необхідно відмітити, що у 2019 році в стаціонарах було проведено 145153 хірургічних втручань, що на 4300 більше, ніж у 2018 році. Але у зв'язку з коронавірусною пандемією цей показник у 2020 році різко впав – загальна кількість 93260 втручань.

Найчастіше в стаціонарах проводяться хірургічні втручання з приводу: глаукоми, енуклеації очей, катаракти, косооконості, втручання на рогівці ока та інші. Також, слід відзначити, що при розгляді по областях України, відмічено, що хірургічна робота стаціонару на органах зору активно ведеться в закладах МОЗ - у 2018 році в м. Київ - 69,19 на 10 000 населення, у областях: Чернігівській – 63,77 на 10 000 населення, Сумській - 50,81 на 10 000 населення, Львівській - 43,39 на 10 000 населення, Запорізькій – 47,26 на 10 000 населення та Дніпропетровській – 43,32 на 10 000 населення. У 2019 році показники вирости в м. Київ - 71,37 на 10 000 населення, в областях: Чернігівській – 65,62 на 10 000 населення, Сумській – 53,67 на 10 000 населення, Львівській – 46,25 на 10 000 населення, Запорізькій – 46,30 на 10 000 населення, та відповідно Дніпропетровській - 48,88 на 10 000 населення. Але вже у 2020 році цей показник значно знизився, а саме: у м. Київ – 52,38 на 10 000 населення, Чернігівській обл. – 40,41, Сумській – 32,11 на 10 000 населення, Запорізькій – 39,23 на 10 000 населення та у Дніпропетровській – 31,60 на 10 000 населення.

Найбільша кількість мікрохірургічних втручань в стаціонарах закладів МОЗ України відмічено в м. Київ, Харківській, Львівській, Дніпропетровській та Запорозькій областях. У 2018 році від 19010 до 8161 втручань, у 2019 році від 19609 до 8686 втручань, та у 2020 році від 13482 до 9711 втручань.

Висновки. Кожне захворювання очей потребує специфічного і своєчасного лікування. Щоб зменшити ризики погіршення зору у населення України необхідно більш приділяти увагу впровадженню ефективних заходів втручання, що охоплюють зміцнення здоров'я, профілактику, лікування і реабілітацію та задовольняють весь спектр потреб, пов'язаних із очними захворюваннями. Також важливо звернути увагу на реабілітаційні заходи, які вкрай ефективні для підвищення якості життя людей з незворотними порушеннями зору при таких захворюваннях, як діабетична ретинопатія, глаукома, наслідки травм або вікова макулодистрофія.

Література

1. ВОЗ публикует первый Всемирный доклад о проблемах зрения, пресс-релиз, Женева, 08.10.2019 г. // URL: <https://www.who.int/ru/news/item/08-10-2019-who-launches-first-world-report-on-vision>
2. Центр мед. статистики МОЗ України <http://medstat.gov.ua>
3. Алифанов И. С. Инвалидность вследствие офтальмологических осложнений сахарного диабета в Украине / И. С. Алифанов, Сакович В. Н., Алифанова Т. А. *Офтальмол. журн.* — 2019. — № 6. — С. 34-38.
4. Риков С. О. Регіональні особливості ресурсного, зокрема кадрового, забезпечення надання офтальмологічної допомоги дітям в Україні / С. О. Риков, Ю. В. Барінов, С. В. Видиборець // *Архів офтальмології України.* - 2018. - Т. 6, № 1. - С. 6-13.

Особливості первинної відкритокутової глаукоми при діабетичній ретинопатії

Могілевський С. Ю., Гудзенко К. А., Жабоєдов Д. Г.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)

Актуальність. Цукровий діабет (ЦД) серед неінфекційних захворювань, за поширеністю, впевнено виходить на четверте місце в світі після серцево-судинних, онкологічних і хронічних респіраторних та на перше місце серед ендокринних захворювань. Ризик розвитку сліпоти у пацієнтів з ЦД в 2,4 рази більше, а ніж у людей без діабету. На сьогодні майже 94 млн. осіб мають ураження очей, що викликане діабетом. Частка ЦД 2-го типу (ЦД2) складає 90%. Це захворювання розглядається як порушення вуглеводного та інших видів обміну з перевагою метаболічного компоненту у патогенезі.

Іншим захворюванням, що часто призводить до втрати зору є глаукома, якою страждає понад 75 млн. людей, з них більше 75% має первинну відкритокутову глаукому (ПВКГ). Основним механізмом розвитку глаукомної оптичної нейропатії (ГОН), як і ДР, є ішемічні та метаболічні порушення.

За даними S. Dharmadhikari et al. (2015) розповсюдженість глаукоми у хворих на ЦД 2 склала 15,6%, при цьому наявність глаукоми була пов'язана з тривалістю діабету. Мета-аналіз Zhao Y.X., Chen X.W. (2017) показав, що ЦД збільшує частоту глаукоми на 36%. Дослідження J. Thakuria et al. (2017) показали, що розповсюдженість ПВКГ при ЦД2 була у 5-6 разів вище, ніж у загальній популяції. Ці та чисельні інші дані